

Marijan Rastić — Đuro Zatezalo, Dosadašnja nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija u SRH. Arhivski vjesnik, 32/1989. sv. 33, str. 77—85.

Marijan Rastić
Historijski arhiv Zagreb, Opatička 29

Đuro Zatezalo
Historijski arhiv Karlovac, Ljudevita Šestića 5

DOSADAŠNJA NASTOJANJA NA RAZGRANIČENJU ARHIVSKE GRAĐE IZMEĐU ARHIVA I NJIMA SRODNIH INSTITUCIJA U SRH

UDK 930.25:651.52 Izlaganja sa znanstvenih skupova
Primljeno: 21. 10. 1989.

Autori ukazuju na značajan problem koji se odnosi na razgraničenje arhivske građe među arhivima, te između arhiva, muzeja, biblioteka i znanstvenih ustanova, a također govore i o nastojanjima u SR Hrvatskoj da se taj problem riješi. Prikazuju niz objektivnih okolnosti koje su dovele do rascjepkanosti arhivalija, te upozoravaju na to da se treba poštovati osnovna načela arhivistike u tome pitanju. U članku daje se uvid u zakonske i popratne akte, autorsko viđenje situacije u Hrvatskoj te prijedlog nekih rješenja toga problema s kojim se susreću arhivske institucije.

Ishodište problema razgraničenja arhivske građe među samim arhivima, te između arhiva, muzeja, biblioteka i znanstvenih ustanova valja tražiti s jedne strane u objektivnim okolnostima koje su dovele do rascjepkanosti arhivalija (historijski uvjeti — ratovi, revolucije, administrativno-teritorijalne promjene, specifičnosti razvitka arhivske službe, itd.), a s druge strane u nastojanju da se dosljedno provedu osnovna načela arhivistike: počev od principa cjelovitosti, odnosno organskog jedinstva arhivskog fonda na temelju njegove provenijencije, pa

do krajnjeg cilja sveukupne arhivske djelatnosti — što lakšeg i racionalnijeg korištenja arhivske građe za mnogostruke društvene potrebe.

Ne čudi, stoga, što su se ovom problematikom bavili mnogi eminentni evropski arhivisti još u prošlom stoljeću, nastojeći defimirati razlike između arhivske, bibliotečne i muzejske građe i omediti ciljeve institucija koje ih prikupljaju.¹

Kod nas se o ovom pitanju počelo raspravljati relativno kasno, 60-tih godina, kad je usporedo sa sve širim i uspješnijim razvojem organizirane arhivske, bibliotečarske i muzejske službe, postalo neophodno da se razgraniči stvarna nadležnost između tih službi i njihovih ustanova na terenu. Tu su neophodnost nametnule tekuće potrebe rada, a njezini korijeni bili su, kao i u drugim sredinama, uvjetovani određenim prilikama u prošlosti. Kako, naime, sve tri službe nisu u prošlosti bile podjednako razvijene, neizbježno se događalo da su tada postojeće ustanove vršile, skoro po pravilu, kompleksnu arhivsko-bibliotečarsko-muzejsku funkciju. To se naročito očitovalo kod muzeja koji su bili često na pojedinim područjima jedine ustanove tog tipa pa su sabirale ne samo muzejske predmete, već i knjižne i arhivske fondove. Takva je praksa nastavljena i kasnije, kad su za svaku od ovih djelatnosti formirane specijalizirane ustanove. Razlog je tome očito u nedovoljnoj brizi za ovaj sektor kulturnog života, zatim u pomanjkanju odgovarajućih organizacionih mjera te u nespремnosti odgovornih pojedinaca da se odreknu kompleksnog karaktera svojih ustanova, cijeneći da time pridonose njihovom značaju.²

Rješavanje problema razgraničenja u SR Hrvatskoj zahvaćeno je prvi puta »Preporukom o razgraničenju građe između arhiva, biblioteka i muzeja« koju je donio Savjet za kulturu i nauku NR Hrvatske, 19. IV 1960. godine. Sama Preporuka rezultat je dugotrajne i svestrane rasprave predstavnika svih zainteresiranih ustanova i njihovih savjeta. Njome je utvrđeno, osim načelnih pitanja, da biblioteke sakupljaju rukopise iz oblasti književnosti, umjetnosti i nauke, osim iz oblasti povijesne znanosti, muzeji sakupljaju rukopisne ostavštine muzejskih i naučnih radnika za svoje operativne potrebe, dok znanstvene ustanove mogu izuzetno imati muzejske i arhivske zbirke iz oblasti književnosti, umjetnosti i znanosti.³

U skladu s Preporukom donesen je 1962. godine Pravilnik o registraciji arhiva i evidenciji zbirki arhivske građe, kojim se traži od

¹ Olga Mučalica, *Arhiv, biblioteka, muzej*, Arhivski pregled 1—2, Beograd 1965, str. 62.

² Bernard Stulli, *Zasjedanje Arhivskog savjeta NR Hrvatske*, 29. XII 1959. godine, Arhivski vjesnik III, Zagreb 1960, str. 498.

³ Preporuka o razgraničenju građe između arhiva, biblioteka i muzeja, Savjet za kulturu i nauku NR Hrvatske 19. IV 1960, broj 3152/1-1960.

kulturnih i naučnih ustanova da provedu registraciju svojih zbirki ukoliko ih žele i dalje zadržati.⁴

Naredne godine izrađen je nacrt Uputstva o podjeli poslova čuvanja arhivske građe između arhiva, biblioteka, muzeja i znanstvenih ustanova.⁵ Nacrt uputstva zasniva se uglavnom na načelima koja su prethodno utvrđena Preporukom. Oko nacrta nije postignuta suglasnost u nadležnim savjetima pa tako rečeno Uputstvo nije nikada stupilo na snagu.

Zakonima koji su 1965. godine doneseni za kulturne djelatnosti određeni su njihovi poslovi, zadaci i nadležnosti, i to tako da arhivi sakupljaju i obrađuju arhivsku građu, biblioteke knjige i bibliotečni materijal, a muzeji predmete i zbirke predmeta — muzejsku građu.⁶

U razdoblju od 1973. do 1978. godine navedeni zakoni su usuglašavani, dopunjavani i mijenjani, ali te promjene nisu zadirale u razgraničenje, usprkos opsežnim diskusijama koje su na tu temu vođene.⁷

Činjenica je da je razgraničenje i danas, pored donesenih preporuka, zakonskih propisa i razvijene, stabilne mreže arhiva, biblioteka, muzeja i naučnih ustanova, samo dobra želja. Argumentirat ćemo to još uvijek aktualnim podacima iz ankete provedene 1970. godine.

Anketirano je osam arhivskih ustanova na području SR Hrvatske, pod čijim se nadzorom nalazi veći broj muzeja, biblioteka i znanstvenih ustanova. Odgovaralo se na dva upitnika: jednim je trebalo utvrditi opće podatke o ustanovama koje čuvaju arhivsku građu, o registraciji te građe, provedenoj evidenciji od strane arhiva i o eventualnim razmjenama; drugim je trebalo ustanoviti o kakvoj se arhivskoj građi radi, o njezinoj sređenosti, o izrađenim naučno-obavještajnim pomagalicama i korištenju.

Obradom podataka iz prvog upitnika saznali smo da se dijelovi arhivske građe osam anketiranih arhiva nalaze u dvadeset muzejskih ustanova, šest biblioteka i pet znanstvenih ustanova, da je građa samo djelomično evidentirana, da su samo tri ustanove registrirale svoje arhivske zbirke te da je do razmjene arhivske građe, knjižnih fondova i muzejskih predmeta dolazilo samo iznimno.

⁴ Pravilnik o registraciji arhiva i evidenciji zbirki arhivske građe, Narodne novine SRH 50/1962.

⁵ Uputstvo o podjeli poslova čuvanja arhivske građe između arhiva, biblioteka, muzeja i naučnih ustanova (nacrt), Savjet za kulturu SR Hrvatske 1963. godine.

⁶ Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o bibliotekama, Narodne novine SRH 81/1965; Zakon o muzejima, Narodne novine SRH 19/1965; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima, Narodne novine SRH 31/1965.

⁷ Zakon o bibliotečnoj djelatnosti i bibliotekama, Narodne novine SRH 25/1973; Zakon o muzejskoj djelatnosti, Narodne novine SRH 12/1977; Zakon o zaštiti arhivske građe i arhivima, Narodne novine SRH 25/1978.

Iz drugog upitnika vidljivo je da se radi o arhivalijama različite provenijencije (iz djelatnosti organa uprave, pravosudnih organa, raznih ustanova, privrednih organizacija, društveno-političkih i društvenih organizacija, od pojedinih obitelji, istaknutih javnih radnika i sl.).

Muzeji, biblioteke i znanstvene ustanove došli su u njihov posjed uglavnom prikupljanjem, a tek iznimno poklonom ili otkupom. Također je utvrđeno da je arhivska građa u muzejima većim dijelom nesređena i provizorno popisana, dok je u bibliotekama i znanstvenim ustanovama pretežno sređena, većinom predmetno popisana, a u nekim slučajevima i registrirana. Građa je najdostupnija javnosti u bibliotekama, dok se u muzejima i naučnim institucijama koristi interno.

U arhivističkoj literaturi postoji jednodušnost u ocjeni da je arhivska građa upravo u muzejima najviše izvrgnuta propadanju jer služi kao eksponat na izložbama. I ovom prilikom moramo spomenuti velike zasluge muzeja u spašavanju arhivske građe u doba kad još arhivskih ustanova na pojedinim područjima SR Hrvatske nije bilo. Ipak, te zasluge ne smiju biti razlogom da pojedini dijelovi arhivske građe, istrgnuti iz organske cjeline, ne dođu na mjesto koje im i pripada.

Nastojanje da provedu razgraničenje postojalo je samo kod arhiva, i to nedovoljno odlučno, s puno obzira prema objektivnim i subjektivnim teškoćama.

S druge strane kulturne i znanstvene ustanove odugovlačile su s izvršenjem osnovnog zadatka — izrade popisa arhivske građe. One nisu pokazale niti interes za razmjenu jer od arhivskih ustanova nisu tražile popise muzejskih predmeta, knjiga i časopisa koji bi spadali u njihovu nadležnost.

Čini se da je razgraničenje između arhiva, muzeja, biblioteka i znanstvenih ustanova, kako je to zamišljeno u Preporuci, previše uska baza jer tretira uglavnom pitanje rukopisa, dok stvarno sporne ili granične dokumentacije ima mnogo više.

Da bi se razgraničenje lakše moglo provesti, potrebno je poznavati bitna svojstva građe, a s obzirom na poslove i zadatke koje pojedine ustanove vrše.

Zakonskim propisima određuju se zadaci ustanova u oblasti kulture na taj način da je osnovni posao arhiva rad na arhivskoj građi, biblioteka na knjigama i bibliotečnom materijalu, a muzeja na predmetima i zbirkama predmeta. Dok je pojam arhivske građe u Zakonu o zaštiti arhivske građe i arhivima (NN SRH br. 25/78.) precizno određen, to nije slučaj s pojmom bibliotečnog materijala. U čl. 1. stav 2. Zakona o bibliotekama (NN SRH br. 25/73.) bibliotečnom građom smatraju se »... tiskane i na drugi način umnožene publikacije, rukopisi, audio-vizuelni materijal i sl.«. A taj materijal često se ne može razlikovati od arhivske građe samo na osnovu svojih oblika porijekla ili vrijednosti.

Rukom pisani, štampani, audio-vizuelni, kartografski materijal podjednako se nalazi i u bibliotekama i u arhivima. Pa ipak, razlika između bibliotečnog i arhivskog materijala postoji neovisno od njihovog vanjskog oblika.

Jedno od osnovnih obilježja arhivske građe nalazi se u njenom postanku, koji je u izravnoj vezi s djelatnošću upravnih vlasti ili bilo koje druge organizacije — stvaraoca. Ona sadrži znanje koje posjeduje administracija ili osoba koja ih je stvorila. Značenje arhivske građe leži najvećim dijelom u njezinoj organskoj povezanosti sa stvaraoцем. Njena kulturna vrijednost je sekundarna. Bibliotečni materijal, naprotiv, sadrži znanje drugih i stvoren je u prvom redu za kulturne potrebe. Zato se većinom i sastoji od samostalnih jedinica, a one su po svom značenju potpuno nezavisne u svom odnosu prema drugim bibliotečnim jedinicama. Arhivski dokumenti predstavljaju redovito unikat (pogotovo u ranijem razdoblju), dok s knjigama to nije slučaj.

Sir Hilary Jenkinson kaže »da arhivska građa ne postoji zato što ju je netko sastavio s pretpostavkom da će ubuduće koristiti istraživačima za dokazivanje neke činjenice ili postavljanje neke teorije. Arhivska građa nastaje prirodnom procesom, a tako i dobiva svoj definitivni poredak. Ona posjeduje strukturu, sastav i prirodnu vezu između pojedinih dijelova, a oni su od osnovne važnosti za njezino značenje.«⁸

Thomas Schellenberg, zaključujući u svom priručniku poglavlje o arhivima i bibliotekama, kaže da se ove ustanove »ne bi smjele natjecati u sticanju javnih spisa« dodajući da »biblioteke ne bi trebale zadržavati arhivske dokumente, bespravno oduzete nekoj državnoj ustanovi, jer ti dokumenti pripadaju aktima s kojima su povezani. Svaka od ovih ustanova ima dovoljno posla na svom vlastitom području, pa ne trebaju zadirati jedna u prava druge, jer stvaranju akata, kao i pisanju knjiga, nema ni kraja ni konca.«⁹

Za muzeje je karakteristično da imaju zbirke predmeta. Predmeti su »trgovačka roba« do koje se dolazi kupnjom, darom ili zamjenom, a to su sve modaliteti koji, izuzev kod privatnih arhiva, kod prave arhivske građe ne dolaze u obzir.

Usprkos tome što je rečeno da arhivska građa predstavlja organsku cjelinu, arhivi posjeduju i arhivske zbirke. Gdje su granice prikupljanju arhivskih zbirki? Odgovor na ovo pitanje ujedno je i odgovor za razgraničenje dokumentacije između arhiva i muzeja. Zbog toga je potrebno razmotriti što su to arhivske zbirke i kakvih arhivskih zbirki imamo.

⁸ Hilary Jenkinson, *A Manual of Archive Administration*, London 1966, str. 27.

⁹ Thomas R. Schellenberg, *Modern Archives, Principles and Techniques*, Chicago 1957, str. 20—21.

Arhivske zbirke su dijelovi ili pojedini predmeti registratura koji su zbog svog specifičnog oblika izdvojeni za posebno čuvanje: isprave, planovi, nacrti i karte. Nadalje, u arhivima postoje manje zbirke pojedinih jedinica arhivske građe kojima se u toku sređivanja i obrade arhivskih fondova nije mogla utvrditi provenijencija. Postoje i zbirke pečata koje moraju biti u neposrednoj vezi s arhivskom građom. U protivnom bi takva zbirka spadala u muzej. U arhivima se nalaze i ostavštine pojedinih osoba koje su prikupile arhivsku građu s namjerom da zamijeni obiteljski arhiv. Slike grbova, otiske pečata i novine arhivi skupljaju samo ukoliko su oni potrebni za razumijevanje arhivskih fondova — ostalo pripada muzejima, odnosno bibliotekama. Isto vrijedi za novac, medalje, slike porodičnog stabla i sl.

Granično područje predstavljaju zbirke plakata, popisi, objave, leci, prigodne brošure, spomenici i fotografije. Taj je materijal, uostalom, toliko mnogostran da ga je potrebno sakupljati s više mjesta i s raznih gledišta. Predmeti uz spise, ukoliko su prilozi spisima, čuvaju se u arhivima ako to njihov oblik i veličina dozvoljavaju.

Naučne ustanove koriste različitu dokumentaciju, neovisno o tome gdje se ona nalazi. Ako je ona već pohranjena u arhivima, muzejima i bibliotekama, ne preostaje im još nešto da skupljaju osim, naravno, vlastite dokumentacije i rukopisa svojih znanstvenih suradnika. Danas, kad postoje raznovrsna sredstva za reprodukciju dokumenata, sakupljanje dokumenata u originalnom obliku nije ni potrebno, a moglo bi se reći da je čak i suvišno, kad se zna da se rijetki materijali i u arhivima mogu koristiti samo preko reprodukcije, a tek izuzetno, ako to znanstvena metoda traži, može se proučavati original. Nažalost, kod nas je to još uvijek samo arhivski princip koji najčešće zbog materijalnih poteškoća nije proveden u djelo.

Starije znanstvene ustanove, na primjer Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, koje su tokom svog postojanja sakupile ogroman arhivski materijal, sredile ga i obradile, moraju se pri razgraničenju posebno tretirati.

Izloženo stanje ne bi nas toliko opterećivalo i brinulo, bez obzira na njegovu kroničnost, kad bismo sa sigurnošću mogli ustvrditi da imamo pravu formulu da u dogledno vrijeme načinimo bilo kakav pozitivni pomak u rješavanju kompleksnog i delikatnog problema razgraničenja.

S našeg stanovišta neophodno je prethodno raščistiti stvari u samim arhivima i među arhivima. Početni korak bio bi da utvrdimo s kakvim evidencijama građe uopće raspolazemo, da li smo dovoljno agilni u »utjerivanju« zakonskih obaveza imalaca da nam redovito dostavljaju popise priraštaja arhivske građe u nastajanju, jesmo li sasvim sigurni da nam je baš sva preuzeta građa evidentirana u knjigama primljene građe?!

Teško se može prihvatiti da do danas, trideset godina od formiranja postojeće arhivske mreže u SR Hrvatskoj, nismo uspjeli međusobno razgraničiti građu u našim spremištima. Radilo se na tome već 60-tih godina (sporazumno su razmijenjeni dijelovi nekih arh. fondova između Arhiva Hrvatske i HA u Osijeku, Karlovcu, Slav. Požegi i Zagrebu, te između HA Rijeke i Pazina), pa 70-tih, pa početkom osamdesetih, no bez značajnijih rezultata. Bavili smo se ovom problematikom na mnogim našim stručnim savjetovanjima¹⁰, formirali za njeno rješavanje Komisiju Saveza društava arhivskih radnika Hrvatske, i Arhivskog savjeta Hrvatske, donosili prijedloge, stavove i zaključke — sva nastojanja ostala su bez rezultata.

Izlaskom edicije »Arhivski fondovi i zbirke u SFRJ, a posebno vodiča za SR Hrvatsku« razgraničenje je postalo i nezaobilazna tema sjednica Arhivskog savjeta Hrvatske. Naoružane faktografskim podacima iz Vodiča, arhivske su institucije počele međusobno potraživati građu iz svoje nadležnosti. Ova potraživanja ne svode se samo na zahtjeve za građom unutar SR Hrvatske, već i šire, a ona su uglavnom, urodila sporovima od kojih se neki vuku već dulje vrijeme (između HA Pazina i Rijeke, te HA Karlovac i Arhiva Hrvatske)¹¹. Stoga je zatražena arbitraža Arhivskog savjeta, a on je rješenje našao u formiranju grupe stručnjaka za ekspertizu građe koja je zabilježila određene rezultate (HA Rijeka — HA Pazin).

I tako, postojeće stanje, uglavnom zadržavamo, odugovlačimo, iako smo svi savršeno svjesni koliko na taj način štetimo vlastitom ugledu, unapređenju rada u arhivima i istraživača arhivske građe da racionaliziraju svoj rad. S druge strane često se ističe da nemamo dovoljno spremišnog prostora za preuzimanje novodozrele građe, da ona propada na tavanima.

Detaljna stručna analiza prijedloga sa razmjenom arhivske građe između arhivskih ustanova na svim razinama vjerojatno bi nam pokazala i količinske pokazatelje koji u onom segmentu arhivističkog rada imaju ne mali značaj.

Problem razgraničenja arhivske građe treba, na osnovu svih ovih okolnosti i primjera, shvatiti ne samo kao problem razmjene dokumentacije između arhiva i srodnih institucija, već u prvom redu kao problem suradnje s ciljem da se postojećoj i budućoj arhivskoj građi osigura najbolji smještaj, najadekvatnija obrada i najracionalnije korištenje. Metode rada i postupci s građom različiti su u arhivima, bibliotekama, muzejima i znanstvenim ustanovama.

¹⁰ Josipa Paver, *Trideset godina Saveza društava arhivskih radnika Hrvatske*, Arhivski vjesnik XXVII, Zagreb 1984, str. 227.

¹¹ Petar Strčić, *Pozitivan primjer razmjene arhivske građe*; Arhivski vjesnik XXX, Zagreb 1987, str. 179.

Biblioteke i muzeji promatraju dokumentarni materijal pojedinačno i tako ga i obrađuju. Takav pristup arhivskoj građi neminovno dovodi do razbijanja organskih cjelina što sa stanovišta arhivistike predstavlja neprocjenjivu štetu, gotovo jednaku gubitku dokumentacije.¹²

Razgraničenje građe je posao koji zahtijeva stručnjaka i vrijeme. Najprije bi trebalo izvršiti razmjenu građe među samim arhivima, prema stvarnoj i teritorijalnoj nadležnosti na svim razinama, a potom postepeno između arhiva i srodnih institucija.

U prvoj fazi razmijenila bi se građa koja je neposredno arhivska ili bibliotečna ili muzejska ili pripada znanstvenim ustanovama. Kod arhivske građe prioritet bi imala ona najugroženija i ona koja se zbog nesređenosti ne može koristiti. U drugoj fazi trebalo bi riješiti pitanje arhivske građe kao muzejskih eksponata i poduzeti mjere da se arhivski izložci u muzejima zaštite od štetnih utjecaja. U trećoj fazi vršila bi se razmjena granične dokumentacije ondje gdje se za to ukaže potreba.

»Razgraničavanje fondova ima veliki praktički i teoretski značaj. Za pravilan rad i funkcioniranje djelatnosti arhiva osnovni je uvjet sređenost građe po fondovima. Da bi arhivi mogli ispunjavati svoje zadatke, da bi učinili građu pristupačnom istraživačima, moraju se dijelovi građe koji sačinjavaju jedan fond, a čuvaju se u više arhiva ili drugih ustanova, ujediniti na jednom mjestu, tj. u arhivu gdje određeni fond pripada. Zna se i to da se tek kada se razgraniči građa po fondovima, kada su oni cjeloviti, može pristupiti izradi informativnih sredstava i da se tek tada može svrsishodno koristiti kao historijski izvor...

Zato razgraničavanje fondova zahtijeva da mu se kompleksno priđe jer razdrobljenost arhivskih fondova otežava kvalitetniju obradu arhivske građe, ugrožava njenu efikasnu zaštitu i usporava i poskupljuje naučno-istraživački rad uopće...«

Mi postojeće stanje zadržavamo, odugovlačimo iako smo svi svjesni koliko na taj način štetimo unapređenju arhivske djelatnosti, radu na obradi fondova i naročito koliko štetimo historiografiji i onima koji se bave istraživanjem na temelju arhivske građe...¹³

Da bi čitav posao oko razgraničenja bio pravilno usmjeren i proveden, valjalo bi formirati stalni odbor na razini republike sastavljen od predstavnika arhiva, biblioteka, muzeja i znanstvenih ustanova — stručnjaka širokih teoretskih znanja i dugogodišnje prakse u radu s građom. Nadležnost odbora protezala bi se na cijelom području SR Hrvatske, a osnovni zadaci bili bi da:

¹² Đuro Zatezalo, *Razgraničavanje i objedinjavanje fondova u arhivima SR Hrvatske*, Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu 27, 1986, str. 221—224.

¹³ Isto.

— da pomaže u rješavanju pitanja pravilnog razgraničenja arhivske i ostale građe između arhiva, biblioteka, muzeja, znanstvenih i drugih ustanova koje čuvaju dokumentaciju, utvrđujući okvire razgraničenja, kriterije u pogledu granične dokumentacije, način izvršenja i robove predaje odnosno razmjene, te o tome podnosi izvještaj Arhivskom savjetu Hrvatske odnosno nadležnim organima:

— da prati i proučava karakter i osobine sveukupne dokumentacije koja se stvara (naročito one koja nastaje posredstvom novih tehničkih sredstava umnožavanja), da predlaže uvjete i mjesto njenog čuvanja.

Summary

ACTS OF LAW IN THE PRESENT LEGISLATURE CONCERNING THE BRANCHING OUT OF ARCHIVISTIC MATERIAL

In the legislature of the Socialist Federative Republic of Yugoslavia there is no complete legal act for the branching out of archive materials — this is the author's starting point. The author analyzes laws in Yugoslav republics and regions and takes into consideration relations between archives, libraries and museums and tries to give a solution to the problem. The author thinks that the archival material should be possessed, taken care of and used in the archives. The laws should state in which cases what material could however be kept in museums and libraries.